

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на пів рік	20 кор.
на рік	40 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границею:

на пів рік	16 рублів або 36 франків
на рік	8 рублів або 18 франків

Подплатне число по 16 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віра не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — З Русаанових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудня.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. л. п. Домбровського (Хорунжини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гансмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авіаційні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Сіоністи і польоністи.

Сіоністичний рух, який виступив послідніми часами з більшою інтензивністю та енергією, наробив Полякам — як се ми виказали в ряді статей свого часу — чимало клопоту і обав. Тож з тої причини було і зовсім зрозуміле збільшенє натиску польської суспільности на жидівські сфери. Найбільше очевидно відчували сю анїмоцію ті верстви, які своїм становищем та інтересами тісно звязані з польськими, особливо урядовими сферами і тому радо підтягали ся під назву «браці мойжешовего визнання». Однак, як звісно, польонїзм сих «браці» був дуже плятонїчний, обмежав ся хиба на поправне володінє польською мовою, однак не перешкоджував між собою уживати німецької та у всіх економічних квестіях іти рука в руку з жидівським загалом. Поляки мали хосен з тих «браці» хиба при виборах, коли то кагал ставив ся охотно під команду польского центрального виборчого комітету, тим більше, коли до него промовлено побренькуючими аргументами.

Однак з піднесенєм квестії самостійности жидівської народности, ся що найменше невиразна позиція жидівської інтелїгенції та бюрократії, стала неможливою. З одної сторони ударяли на них сіоністи, закидуючи їм опортунїзм, бездейність і дволичність, з другої сторони могли наразити ся на небезпечність вибуху антисемітизму, який при теперішнім шовінізмі польської суспільности, як реакція на сіоністичну пропаганду, мав би всякі шанси величезного успіху. Тому треба було здекларувати ся, виступити отверто і ясно висказати своє національне «Вірую».

В сій цілі відбула збори «польська молодїж мойсевого віроісповіданя». Опозиції не було, бо єї не допущено на збори, хотїй сіоністи насилу хотїли вдерти ся до салї. Та мимо того не обїшло ся без кількох дисонансів, які станули в цілковитій супротивности з цілями та інтенціями зборів. Однак остаточно поставлено засаду, що про національність становить личне почутє одиниці, а те почутє, так з огляду на традицію, як і реальні обставини житя кажуть жидівській молодїжї признавати ся до польської народности.

Бесїдники полемізували з аргументами сіоністів, вказуючи на те, що їх ідея воскресеня жидівської держави є фантастична і неможлива до зреалїзованя, та що краще було гроші, які зложено в Галичинї на викупно Палестини, ужити для економічного піднесеня тутешних жидів. Вказували права, які жиди набули до сеї землі своєю працею і податками в грошех і крові. Ідея асиміляції вже здавна істнувала між жидами, а проголосили єї вже в році 1848. рабін Варшави Бер, Майзельс, Гольдман і др.

Вказуючи на средства і способи, як польоністи мають бороти ся з сіоністами, бесїдники дораджували агітацію між жидівськими торговельниками за виробами

польского промыслу, скасованє жаргонового театру жидівского, очищенє талмуду з неморальних, фанатичних приписів і рад, усуненє жаргона, лихви, хайдерів, факторства і т. д., а вкінци борбу з германїзаторством, яке має в жидях найголовнішу опору.

Польські дневники підносять ті заяви асиміляційного нахилу жидівських польоністів і заохочують їх до витриваня в борбі з сіоністами, вказуючи на те, що Польща завсїгда мала дар асимільованя і амальгамованя напливових елементів, тож і нинї Прусакам не уступить ся, а за Сян не піде перед Русинами, тож «браці мойжешовего визнання» не прийдуть ніколи в положенє заперати ся своєї польскосці і свому личному почутю казати признавати ся до иншої якоїсь народности.

Хліборобський страйк в державній радї.

Промова пос. Романчука.

(Конець).

Дуже сумна річ — то страшне число неоправданих арештовань. Богато арештованих суди чи то слідчі судїї зараз пускали на волю. Але коли з львівского висшого суду прийшов инший приказ, то судїї вже бояли ся за лагідно обходити ся з людьми і казали їх, розуміє ся, замикати. Особливо руских урядників судових всїляко полохано.

Наведу лише один приклад, подібний потроха з випадком радника Люпу! Рїзнить ся він лише тим, що тут не ходило о посла, а лише о радника краевого суду, котрий є зараз начальником повітового суду. Є се Русин, начальник суду в Тлустім в політичнім повіті залїцицькім, називає ся Бодюрків. При остатних соймових виборах селяни ставили єго своїм кандидатом на посла, а й тепер мають до него довіру, хоч єго через знанї надужитя виборчі не вибрано послом. Задля своєї безсторонности і доброго серця так єго люблять, що навіть один обпарник з тамтих сторін удав ся до него, щоби поміг єму погодити ся з селянами підчас страйку. І справді за єго впливом хотїли селяни згодити ся на 70 кр. за день роботи, але до згоди на разі ще не прийшло. Щож дїє ся? Як-раз приїхав в ті сторони висланий з намісництва радник з одним молодшим урядником, конценістом чи практикантом, і покликав до себе селян. З одної сторони стояли селяни, з другої ті урядники з жандармами. На те надїйшов припадково той начальник суду і судовий радник, бо було се в осїдку єго суду. В тім каже жандарм до людей: «Вже пізно; йдїть до дому, а завтра прийдїть знов!» На те начальник суду замїтив цілком спокійно: «Шкода, що вже відправляєте людей; ще чверть або пів години, а прийшло би до згоди». Се почув радник намісництва і також той молодий практикантик. (Голоси: «Стравський зве ся!») Сей звернув ся зараз до начальника суду і каже: «Чого мішаєте ся тут в єї справі? Забирайте ся зараз!» На те відповів начальник суду: «Ви, здає ся, не знаєте мене; не знаєте певно, хто я є». У відповідь на те почув він: «Знаю вас добре, але кажу ще раз, забирайте ся!» Начальник суду ставув на таке слово мов вритий,

Тодї той практикант ще раз каже: Забирайте ся, бо зараз кажу вас жандармови арештувати!» Заразом кликнув на жандарма: «Жандарм!» Розуміє ся, що судия, щоби не допустяти до скандалу, не міг нічого иншого зробити, як забрати ся.

Той випадок розтрубили зараз польські дневники, цілком перекутивши річ, так що згаданий обшарник сам післав спростованє до того дневника, котрий перший принїс перекучену вість. Але той дневник, помітивши спростованє, додав замїтку, що то певно лише добре серце спонукало обшарника, що видав радникови Бодюркову так корисне свїдоцтво.

Дальшим наслідком того випадку було, що висший краєвий суд у Львові засуспендував радника Бацюркова в урядї і адержав єму платню за те, що ніби то він вмїшав ся до страйку.

Мої панове! Здає ся, що справу радника Люпу в сам час порушено в сїй палатї, бо инакше ви не мали би віри, що може собі позволяти навіть галицький висший суд краєвий у Львові. Прошу ще і те зважити: Коли з буковинським Румуном, що польских панів у висшїм краєвїм судїї далеко менше обходить, ніж руский судия в Галичинї, — коли дальше з послом до ради державної, яким є др. Люпу, можна було собі щось подібного позволити, що єго засуспендувано в урядї: то на які переслїдованя і доскулюваня виставленї рускі судїї у сїдній Галичинї, які грозять їм небезпеченства, коли вони щось роблять, що не згоджує ся з бажанями верховодячого сторонництва.

Як жандарми обходили ся з селянами, наведу лише два приклади. Дня 8. серпня приставили жандарми до Золочева 28 селян з Борткова. Се ще число невелике, бо раз, як зараз розкажу, арештували жандарми 138 селян нараз. Тих 28 селян повязали ланцом чвїрками за праву руку так, що не могли навіть іти разом, тільки один за другим волїк ся і наступав єму на ногу. Так приволїкли ся ті люди на дворець до Золочева. Там найшов ся случайно державний прокуратор Шнайдер, що був висланий зі Львова для страйкових справ. Він дорїкав жандармови за таке поведєне з людьми, та той єму відповів, що не має більше ланцюшків, отже мусїв так вєсти селян. Був тоді на двірци свїдком тої пригоди також полковник стоячого в Золочевї війска, то він сказав до жандарма: «Так навіть пєів не годїть ся разом вязати!»

А знов в Гусятинщинї в однім селї — не могу в сїй хвилї найти в моїх записках, як те село зве ся — арештували жандарми 138 селян і повязали одних ланцями, других мотузами; а що не мали навіть мотузів настїлько, щоби всіх повязати, то віддїл кінноти вєзав селян в середину, і так гнано їх кілька миль окружених з усіх сторін війском і жандармами. Оттак обходжено ся зі страйкуючими селянами, о котрих єще й не можна було сказати, чи они справді винуватї, бєж доперва суд мав рїшати о їх винї чи невинности.

Якжеж се згоджує ся, нає президентє міністрів і управителю міністеретва внутрїшних справ, а тепер єще й міністеретва судівництва, з Вашими вказівками і з Вашими засадами, які Ви у Ваших обїжниках так гарно припоручали властїям?

Вкінци що-до поведєня війска, то маю о тім, як і взагалї про поведєне властїей, таку тьму матерїалу, що мусїв би хиба цілий день

говорити, щоби розказати бодай що найважливіше. Отже наведу лише один приклад, і то зловтакий, що его провіряв соймовий посол Гурик.

Взагалі війська нігде не жалувано. Скоро лише який дідич доїде до староства, що против него ладить ся страйк, зараз вислана або жандармів або військо. Але військо уміщувано не у того, кому нібито грозило небезпеченство, тільки у селян і то у найбідніших і у величкім числі.

Я міг би і з того, що довідав ся приватно, розказувати річи, від котрих волось на голові став, як прим. о тім, які то припорученя давав один староста одному капітанові, — тільки той капітан не послушав его. В Нагорниці коло Ягольниці ждали жида самі, щоби у них уміщено військо, бо мають великі стаїні і шопи, де було би вигідно для жовнірів. Але жовнірів таки розміщено по селянських халах. Отже котрий лише селянин мав яку шопу, студолу або стаїню, всею заповнено війском так, що селяни не мали де поставити своєї худоби ані зложити збіжа. Жовнірі, а особливо кінниці, передовсім гузари, почасти також улани, позваляли собі найстрашнішим насильства на селянах; лише чеським драгоном, що стоить в тернопільськім повіті, треба віддати честь, що заховували ся цілком порядно. Отже пос. Гурик пише — а я значую ще раз, що він пише тільки те, о чім переконав ся на власні очі (читає):

«Що тільки жовнірам попадаю в руки, все грабили; сіно з оборотів, збіже з поля, солону сподід хат, всею забирали і стелили колям. До Нагорянки прислано 108 коний і розміщено їх у 20 селян. Зараз з вечера дано жовнірам горівки, щоби набрали більше охоти доскулювати селянам. Одному селянинови зараз забрали чверть оборота команиці, другому кукурудзу, третьому все жито з поля і всею кинено перед коні. Одному селянинови здерли навіть стріху, щоби застелити колям. На другий день кількх жовнірів кинуло ся на одну молоду і гарну, 28-літню жінку, щоби її обезчестити; они впали до її хати і виважили двері, так що нешасна ледво втікла вікном, лишаючи в хаті дрібні діти».

Могу вам, як хочете, подати назвиско тої жінки. (П. Гневов: «А того жовніра?») О него мусите вже самі розпитати; Вам, рітмайстрови, лекше се зробити!

В мойї бесіді звертав ся я не так дуже против властвителів великих посілостей, бо они у всякім разі мають право назначувати платню за роботу по своїй совісти; далеко більше звертало ся против державних властей, против старостів і урядників, що не тільки станули до помочи одній стороні, і то сильнійшій, дідичам, против сторону слабшої, против селян і робітників, але ще й позваляли собі при тім всіляких надужити, всілякої незаконности і нелюдскости; звертаю ся против правительства, що терпить таких урядників, що не виступав против таких властей.

При кожній нагоді показує ся, що галицкі адміністраційні власти позваляють собі на найбільшу самоволю, на той невиносимий гнет Русинам годі найти раду, хоч як часто указуємо в сій палаті на той стан річи та удаємо ся в сій справі до правительства. Дятого з уваги, що наші безнастанні жалоби на гнет з усіх боків, з політичного, національного, економічного і соціального, ніхто не звертає уваги, а наше положеня лише ще погіршує ся, закінчити мущу отсею заявою:

«Почуваю ся до обовязку і гадаю, що маю також право так іменем руских послів, як іменем всіх Русинів, котрі мають довіре руского народу, зложити таку заяву:

1) Всюди, і тут і в краю, будемо всіми нашими силами і всіми способами, які нам дають до рук закони, бороти ся против невиносимого гнету, який завис над руским народом; отже боротись будемо і против усіх тих, що причиняють ся до того гнету чи то чинно чи занедбанем своїх обовязків.

2) На них складаємо одвічальність за всі можливі наслідки; они будуть усему винні, коли й руский народ в своїй обороні перед тим гнетом також зі своєї сторони переступив би границю законів і коли би зайшли які сумні випадки.

3) Коли і на дальше не здобудемо закон-

ної охорони і покращі в нашім положеню, то звернемо ся до прилюдної опії Европи і у всіх європейских мовах відкріємо австрійскі польскі управу Галиччани. (Живі признанія і оплески).

З державної ради.

На початку вчерашньго засіданя новітми превилені, що палата панів ухвалила закон про речництву торговлю збіжем в змінений формі, яку предлагала президент.

Підвисшене контингенту рекрутів.

Міністер кравної оборони, цофас предложений на початку теперішньої сесії закон про контингент рекрутів, а річи чини предлагала новий закон, після якого височина контингенту рекрутів на 1903 для сухопутного війська і мориндженки має висити 125 000 людий. З сего припадає 71 562 на Австрію. Контингент рекрута для кравної оборони обчислює закон на 14 500 людий. В цілі сейчасового доповненя новітми силі шістьма тисячами людий домагає ся закон позволеня на покликаня 3435 запасових резервістів з асентерункового року 1902 до чинно служби для сєї нечовини монархії, а з того числа на році трета часть має стати урльонована, причім чинна служба буде їм почислена за і вправі війскові. В мотивах сказано, що покликане запасові резерви до чинної війскової служби в тільки одноразовим зарядженем в найконеційніших р змірах за дця обслуги нових гавниць.

Між інтерпеляціями находить ся пос. Дашиньского в справі грошевих відношен у краківській Фльоринці.

Неглі внесеня

Молодчехи постановили ність неглих внесенєв. Насамперед прийшло під дискусію нагле внесенє пос. Кльофача в справі знуцаня ся над жовнірами. Пос. Кльофач і Гибеш наводять конкретні факти і жадають покараня, серед оплесків Чехів. Міністер кравної оборони Вельзергаймб стверджує, що судове слідство веде ся і просить палату, щоби зволіла зачекати до висліді его, який певно покарає винних, а з другої сторони відіирає обидливі навади на армію. (Живі протести чеських і німецьких радикалів). Пос. Фрель протестує против трактованя послів міністром оборони як підфіцірів і повторює твердженє, що протокол рокичанської справи украдено з припорученя військової власти (президент прикликнує до порядку). Міністер Вельзергаймб заявляє, що не мав наміру обиджати нікого і на доказ відчитує свої слова зі стенографічного протоколу, з якого не може вічо цофнути. Пос. Глекнер рілучо протестує против слів міністра. На внесенє пос. Гневовша голосовано над замкненем дискусії і віцепрезидент Жачек сконстантував приняте внесеня, але на протести і крики Чехів мусів зарядити друге голосованє і внесенє відкинено. В дальшій дискусії пос. Хоц обговорює случаї каригідного недбалєства війскових лікарів та протестує против слів міністра кравної оборони і підносить, що коли би таке ще раз повторило ся, ціла палата мусіла б запротестувати против сего. Пос. Вайхштетер промовляє вперед по чеськи, відтак по німецьки і вчислює случаї надужать і знуцаня над жовнірами. В кінцевій промові пос. Кльофач протестує еще раз против заяви гр. Вельзергаймба і висказує ся, що коли міністер не має респекту для палати, то і послы не будуть мали поважаня для міністра. (Живі оплески Молодочехів).

В голосованю 2/3 більноости приняло наглисть внесеня, а відтак змодифікованє внесенє пос. Кльофача з названем військового заряду, щоби розслідив случаї каригідного недбалєства війскових лікарів та щоби вплинув на війскові команди, щоби они не мішали ся до чинностей лікарів, а оставили їм самостійність.

Заява др. Кербера.

Відтак взято під наради нагле внесенє пос. Крамаржа в справі заяви д-ра Кербера з дня 16 жовтня с. р. По промові внескодавця, заявив слово пос. Пангучек і виказував історично, що заведене язикового проекту д-ра Кербера не дало би ся завести без зміни основних законів. Одновязичні власти і суди, які хоче завести проєкт д-ра Кербера, противлять ся зов-

сім основам відношен, пануючих в Ч-хах, а стоять в суперечности не лише з §. 19. осн вних законів, але і з письмом цісаря Фердинанд I з 1848. р., яке дає рівноправність обом кравним язикам у всіх галузях державної адміністрації і наукових заведенях. Бесідник підносить, що майже всі урядники в Ч-хах єють обі кравні мови, тому проєктованє заведене перекладчиків було би лише дорогою комплікацією адміністрації. Се має стати ся лише на жадаче Німців, які сажають окремого урядничого етату а з великою, новою кривдою і обидою Чехів, яку они мусять відверти як найрішучійше (живі оплески). Пос. Хоц виказує, що проєкт боропить лише німецьку а не чеську меншість, впрочім відмовляє в тій kwestії комітенції державній раді та підносить, що міністерскій проєкт в лихою дякою чеському народови за вножертви для держави. Пос. Польой заявляє, що хотий полудневї Славяни не мають причини до доіря для цаватєдства, то однак хотїли би підчерти его змаганя до економічних реформ. Однак проєкт в справі чесько-німецькій не виробить відповідного настрою в палаті, бо противить ся історичному розвоєви Австрії і рівноправности в їх народів, загаварантєваній словиними законами. Більшість населєня Австрії є славильська і она домагає ся усунєня деяких некореисних для себе прав, жадає розвизаня язикової kwestії в Австрії по справедливости для всіх славиньских народів Австрії.

На сїм перервано наради.

Конець засіданя.

Пос. Дашиньский в запитаню до президента стверджує з університетских скриптів проф. Гломбінского, що мимо его заперечєня, находить ся там зворот: «Для підпертя своїх теорій Марке поручає убійство, рабунок і підпалєнє». Бесідник запитує президента, як він задивлює ся на таке поступованє Гломбінского, а президент відповів, що з причини гамору не чув тих слів.

Відтак президент вносить двєвний порядок слідуєчого (нипшнього) засіданя, а за дця супротивленя ся сему пос. Зазворки, приступлено до поіменного голосованя, в яким принято предложєне президента.

Вкінци відчитано ряд внесенєв та інтерпеляцій, внесенєх Молодочехами, а також провізорию бюджетову, від 1. сїчня до 30. цвєтня 1903., яку предложив міністер скарбу.

Пора відновити передплату!

НОВИЦК П.

— Калєндар. В суботу: гр.-кат. Димитрия муч.; рим.-кат. Северина. — В неділю: гр.-кат. Нестора муч.; рим.-кат. Теодора. — В понеділок: гр.-кат. Параскеви м., Неонїї; рим.-кат. Андея. — В вторник: гр.-кат. Анастасій; рим.-кат. Мартина.

— Наші путники в Римі. Пишуть нам з Риму: Для 4. с. м. мали 12 делегатів під проводом Віпреосв. Митрополита і Владика Перемиского спеціальну приватну аудієнцію у Св. Отця. Его Святість прийав наших делегатів незвичайно ласкаво. Нвнї вертають наші путники в своєсі і то з радієстю і з успіхом так для нашої Церкви як і нашого «старинно-достойного» обряду.

— З товариств. На загальних зборах товариства техніків «Основа» у Львові дня 3. падолиста с. р. вибрано отсей видлі: голова: Т. Павло Волошенка; заст. голови: Степан Посацкий; писар: Тит Білинкевич; скарбник: Биктор Лучків; бібліотекар: Мирон Масляник; видлові: Мощенко Костян, Ремеза Володимир, Словіцкий Альфред і Шехович Богдан; заст. видлових: Єжовский Волод. і Вишницький Василь; до комісії контрольної вибрано: Гірияка Юліяна, Глодзінського Павла і Дудиньского Романа.

Вечерниці з танцями відбудуть ся в суботу дня 15. падолиста с. р. в великій салі «Народного Дому» у Львові заходом товариства слухачів політехніки «Основа». Вступ від особи 1 К 80 сот., від родина (з 3 осіб) 5 К. Стрій візитовий або народний. Початок точно о 9. год. веч. — Білєти продають ся в Товаристві «Основа», ул. Льва Савіга ч. 19. — а в день вечерниць при касі. — Музика військова 30. п. п.

В суботу, дня 9. падолиста, виголосить в салі «Народного Дому» в Коломиї п. Сильвестер Яричевский виклад: «Про давні школи на

Руси. Вступ вільний. Початок точно о 6 год. вечером.

Товариство українських студентів «Сі» в Чернівцях вибрало до виділу: головою тов. Василя Сімовича, ст. філь; заст. гол. тов. Евзеція Ярошицького, ст. пр.; писарем тов. Еварда Ваммера, ст. філь; скаблником тов. Романа Цесельського, ст. філь; контролером тов. Панька Кліма, ст. філь; бібліотекарем тов. Сидора Радина, ст. прач.; архіварем тов. Андрія Сибота, ст. філь; господарем тов. Якова Гологу, ст. філь; заступниками надіючих: тов. Івана Коронавничого, ст. пр.; тов. Осипа Яворського, ст. пр.; тов. Волод. Костецкого, ст. філ.; тов. Никола Полека, ст. філь

І-ші конституційні збори тов-ва «Народний Дім в Бережанах» відбули ся дня 3. с. м. в домі д-ра Чайковського в присутності нотаря і 27 учасників. Субскрибовано сейчас 47 уділів по 20 К. До платячої ради вибрано оо шамбеліша С-пелицького, декана К-рдубу, Любинецького, Ротка, Садозекго і Кузіва Ілію, д-ра Чайковського і п. пр. ф. Лукіновича і Бачинського. Головою товариства вибрала рада д-ра Чайковського а заступником с. Кордубу. До ради вибрало радника Таричкевича, п. Мельника іо. Царя, а на заступників проф. Томашівського і п. Шкваріани. Товариство входить в життя з днем 1. счня 1903, коли вбере ся 300 уділів.

Хліборобські страйки перед судом Перед трибуналом кримінальним в Тернополі відбула ся дня 3-го жовтня розправа проти Кирила Мисіяна з Кроулицької гусятинської громади о злочини проти громадського доконаний на Гриньку Ворона тим, що дня 4. счня с. р. мав обжалований скаати д. Ворони: «як будені даліше в двірї служити, то тільки 3 дні будені жити», що мав мати сей наслідок, що Гринько Ворона справді службу покинув. По переведеній розправі, при якій обжалований перешв вишу, трибунал засудив его на один місяць тяжкої в'язниці. Борив авд. А. Гриневецкий.

Того самого дня відбула ся в Тернополі перед трибуналом суду кримінального розправа проти Кирила Батука і Антона Куницького о злочини проти громадського а §. 587. з. к., доконаний в той часі, що обжалований мали розповідати по сей день 28. липня с. р. в часі страйків: «Заждїте ще до п'ятниці, а в п'ятницю придуть адютанти цисаря, то будемо нанів різати, а їх хлібом будемо ділити ся». По переведеній розправі трибунал засудив Кирила Батука на 6 неділі, а Антона Куницького на 3 місяці тяжкої в'язниці. Борив авд. А. Гриневецкий.

Проч з Бойками! Львівські перекупні використовуючи вибулий під добу польський шовінізм, піднесли оклик «проч з Бойками!» На вчерашнім засіданні львівської ради міської урядили маніфестацію на галерії, а їх речник палувв таку промову до зібранї ради: Ясне велиможній пане президенте і ви, панове радні! Ми, дрібні торговельники приходимо тут вриперті тими па стухами Бойками, що нам відбирають хліб. Не вислухали нас, а ми пр-сямо, щоби їх усунути. Просимо заохитуватись нами, нашими родинами і підносимо оклик: Проч з Бойками! На саяі радні трохі сконстегнували ся, а галерія заняв то плескала в долоні і кичала на всі голоси «проч з Бойками!», між якими було чути богаго шварґоту мойжещовеґо визнання.

Личні вісти. Вілчане п. Партена Чубатого з п. Галею Алескевичівною відбуде ся дня 25. падолиста с. р. в Ніврі, почта і зал. станція Гермаківка.

З бразильської України. Віче відпоручників руских колоній в Парані відбуде ся дня 19. грудня с. р.

Львівська політехніа належить до висших шкіл, та деякі з ві професорів думають, що учать не академіків але дїтваків з першої нормальної. Таким в др. Пілят, професор суспільної економії, яку викладав на I році. Мимо того, що суспільна економія в на політехніці предметом зглядно-обовязковим, бо іспиту з неї не здає ся, проф. Пілят жадає, аби его слухачі знали економію так як він. В тій цілі проф. Пілят кожного четвертого викладає вишуче студентів з вилуженого нам матеріалу та занує собі ноги. Розумів ся, що така поведене порушило студентів, а до того обіда винена згаданним професором з кїтедрї словами: «панове заховуєте ся як бацаже» також могли обурати по правичну до таких епітетів молодїж. Коли позвїчерї проф. Пілят забирав ся питати «на класі» свїх слухачів — а починав се від першої лавки — всі студенти з трех перших рядів лавок перенесли ся в присутності професора до послїдних рядів. Д-ра Пілята се зовсім не вразило, бо питав студентів з дальших лавок і записував їхї ноги. Між студентами почув ся рух, олісла стукіт і крик, так що професор вийшов з викладу і загрозив слїдством. Що буде даліше — не знати, однак проф. Пілят-чи певно не счоче ся більше провокувати молодїж.

З рускої дух. семинарії у Львові. Лкар др. Евген Озаркевич почав в дух. семинарії викладати «насторальну медицину». Виклади відбувають ся в часі вільнім від университетських ви-

кладів і збудили серед питомців семинарії велике заінтересованє, бо крім практичних порад на такі случаи і для безпеки перед заразяними слабостями, др. Озаркевич подає слухачам і те ретичне поясненє слабостей, їх причин і жерел, способів на них та гігієнічних норм.

Поединок пс. Брайтера. З Відня доносять, що п. Брайтер по прочтанню заяви его свідків, сказав, що они поступили зглядом него мельояльно. В тій сирівї вишле він спростованє до дневників, а тимчасом зателеграфував до своїх двух приятелїв у Львові, аби вд его бувших свідків д-ра Чоловського і п. Веберсфельда зажадали в его імені задоситьучиненя.

Релігійна секта в Мисцовій. В днях 27. і 28 жовтня відбула ся в Яслі розправа против кількох селян з Мисцової о заснованє тайного товариства релігійного під назвою «Братство св. Параскевії». Трибунал узнав всіх обжалованих винними закиненого їм переступенєва з §§. 285 і 286 крим. зак., зглядно переступенєва з §§. 12 і 15 крим. зак. о стоваришенїх і засудив на кару висотої одного місяця, трех неділі і 10 днів.

Картярство у Львові розпаносило ся було в деяких каварнях і го-тилицях, а наслідки его побачили ся в дефравдациях. Полїції новело ся слїдити містєох заводових картярїв, які почали обїждати легководних до поліційної лїтки. Картярі будуть відляодити перед судом за сею обманьства.

Жида а Поляки в Познаню. В Познаню мають відбути ся небавом вибори до міської ради. Досї мали Польки більшість в радї, бо при виборах їшли з ними жида. При сих виборах побїда буде по сторонї познаньских Німців, бо жида перекинули ся на їх сторону. Положенє Польків в Познаню буде подібне до положеня Русинів у Львові, які в львівській радї міській не мають підного свого заступника.

Мають перегони. Оноді в ночи два візники, Кароль Прибилський і Войтїх Кашуба, їхали верхом через улицу Фредра, а що собі підпили, то ще ї забалою ся їм перегонї на улиці в містї. Один хотїв перегнати другого і наїхали на себе так, що оба понадали і один з них розбав собі голову, а другий потївк ся лиш легко.

Що про насу св. Вячеслава в Празї. Оноді арештовано в Черношницї коло Праги урядника давньої каси задаткової ім. св. Вячеслава. Фридриха Паклендера, в его власній віллі. Слїдство в справі спроневереня в згаданій касї навело на слїд, що Паклендер заставив в міській касї оцадїности і у філії австро-угорського банку цїнні папери, вартости около 20,000 К. Паклендер післяв був якогось із своїх добрих приятелїв, що би викупив ті папери. Тодї дано поліції знати, але заким же явив ся агент поліційний, незнакомий, в котрїм сподївали ся пізнати таки самого Паклендера, десть щез. Однак зараз арештовано Паклендера в его віллі. Показало ся, що Паклендер в короткїм часї, хоч мав маленьку платню, не лиш поставив собі віллію, але ще ї мав значну готівку, а перед тим не мав ніякого маєтку.

Важне для катехитів і тих, що учать релігії в народних школах. Третю часть «практичного провідника для катехитів», в котрій поласноє ся наука релігії для 5. і 6. степеня зглядно для 3. і 4. класї народних шкїл, можна набувати в книгарнях ім. Шевченка і Ставропільській у Львові по цїні 2 К 40 сот. а з пересилкою поштовою о 20 сот. більше. Першу і другу часть той книжки можна набути рівнож в згаданїх книгарнях по цїні 2 К 40 сот. а з пересилкою поштовою о 20 сот. більше.

Ц. и. Дирекция залїзниць державних у Львові оповіщує:

Дня 29. жовтня с. р. отворено в окрузї ц. к. Дирекції залїзниць держ. в Празї залїзницю льокальну Ніксдорф-Румбург в галузевї з Геривальд до Шенлінде. Станції Ніксдорф, Цайдлер, Альтфенберг, Румбург, Гертен і Шенлінде уряджено для загальнєго руху, а перестанки Оберніксдорф, Геривальде і Нідерфенберг лише для руху особового і накупкового. Перевіз худоби на згаданій залїзници адержаний аж до дальшого зарядженя. М. терї вибуховї цілком виключенї від перевозу.

Сим доносять ся, що 31. жовтня с. р. привернено загальний рух на шляху Торске-Ворволянцї.

Переписка Редакції. Хв. Церковний Комїтет в Курїтїбі. Дописні безіменних не мїстимо.

Посмертні оповістки.

О. Ілія Сьозало, парох в Криницї, дроґобичного деканата, упокоїв ся дня 3. с. м. в 61. році житя, а в 30. році сьвященства. В. е. п.!

Наука, штука, література.

Нові рускі часописи. В Коломні буде від нового року виходити новий тяжневник політичний для селян і міщан.

Товариство «Сільський Господар в Олеську» наміряє видавати власний орган господарский.

— В концерті «Льв. Фільгармонїї» з 6. падолиста взяв участь варшавский скрипкар-артист (професор тамошної консерваторїї), Стан. Барцевич. Львовяни знають Барцевича від его перших концертних виступів яко артиста, що дбав передовсім о тон свого інструменту, о сей тон котрим так скрипка як і челлюзможуть говорити до слухачів і то не пешеним, солодково-млавим, а мужеским голосом. Сим ріжнить ся Барцевич від других скрипкарів-артистів, а дорвноє славному Вільгельміюму. Тож з Vienxtemps-а концерту (ч. 4) виїшла з повним артизмом і ефектом *andante religioso*, з Вормзера «циганської світї» мелодийний уступ «над берегом Дунаю», а з надпрограмового додатку Сарасаттого «Андалюса». В сих частях концерту перевисшив Барцевич Коциана. Его гра (іменно *sur G*) заповонила відразу аудиторію.— Сьпівак М. Уляновский є добрим інтерпретатором піснї. Не розпоряджуючи великим засобом барітонового голосу, Уляновский викликає ефект вірним відчужанєм інтенцій композитора і елеґантним виголошенєм каждой піснї, на основї доброї школи. Публика слухала его з оправданім занятєм. Найвдачїйше виїшла з его піснїної програми Фута «Ірландска народна пісня» (*Irish Folk-song*), зачим слїдували піснї Галля (*O gdybym w niedole tej*) Рісегардіого (*Te souviens tu*) і надпрограмова Невядомского «Свати», до слів Конопницької.

Орхестра виконала з артизмом вічно сьвіжку увертюру Россїнєго до «Вільгельма Теля» під управою Челяньского і два поменші нумери (Падеревского і Рубіншгайна) під управою Мельцера. Фаховї музики, а і весь амфітеатр повинні однакож найбільше бути вдячні п. Челяньскому за познакомленє їх з «поематом сімфонїчним» (*lux a non lucendo*), затитулованим «Король Лір» композитора з доби по-ваґнерівської, Вайнгартнера, колишнього капельмістра берлінської опери. Генїальний Ваґнер, як і всі генїальні музики, мав в Німеччинї цілу низку епігонів, що духом в сотній частї не дорівняли інвенціям Ваґнера, але захотїли механїчно наслідувати его поліфонію і ефекти орхестральні. З наслідуваня поліфонїї виїшла дійсна какофонія, а ефекти орхестральні не ріжняют ся нічим від ярмарочного крику, зойків і шуму. *Iupiter tonans* пішов би в кут перед сим ефектом, який зумів викликати Вайнгартнер (*epigon-piğmei Ваґнера*) масовим виступленєм всеї бляхи і тімпанів. Форму всяку поторощив Вайнгартнер до крихти, не вважаючи на слова Шіллера, що лише «*der Meister kann die Form zerbrechen*» і то — «*mit weiser Hand, zur rechten Zeit*». Вайнгартнера композиция, де бідні скрипки з своїм тематом борють ся даром з пістонами та тубою, може буде на дневнім порядку XXI віку — яко «*zukünftige Entartung der Zukunftsmusik*», для нас она завчасна, а для фахових музиків стане она взірцем того, як неповинна писати ся сімфонія. Хаос в сімфонїї Вайнгартнера зможе лише той оправдати, хто уявить собі, що композитор схотїв вірно відобразити хаос душі божевільного короля Ліра.

H. B.

Репертуар Львівської Фільгармонїї. В суботу, дня 8. падолиста, «великий концерт фільгармонїйний» при співучастї Ст. Барцевича, скрипкара, М. Уляновского, баритона і Сільвія Рісегарї, паяїста. Програма: 1. 1. Носковский: Концертна увертюра «Морске Око». 2. Saint-Saens: Концерт G-moll відограє в тов. орх. Сільвіо Рісегарї. 3. Венявский: Концерт D-moll в тов. орх. відєспїває Стан. Барцевич. — II. 1. Гольдмарє: 3 сімфонїї «Сільске весїле» часть 4-та «В огородї». 2. Верді: Арія з опери «Баль масковий», відєспїває М. Уляновский. 3. а) Падеревский-Барцевич: Мелодия; б) Нубай: «Зетїр»; в) Ляуб: Польонес; відограє Ст. Барцевич. — III. 1. Шювен: а) Вальс; б) Баллада, відограє С. Рісегарї. 2. Невядомекий; б) Галь: Піснї, відєспїває М. Уляновский.

В неділю, дня 9. падолиста «популярний концерт» при співучастї п. Марїї Леваль, співачки Програма: I. 1. Россїнї: Увертюра з опери «Вільгельм Тель». 2. Гріг: Зї сьїти «Пеер Гїнт»; а) Тавець Анїтри; б) В галї короля гір. 3. Бєтговен: Арія концертна «А перфїдо» відєспїває Марїя Леваль. — II. 1. Носковский: «Морске Око». 2. Падеревский: Мелодия з «Піснї подо-

рожника; б) Рубінштайн: «Тореадор і Андалуза». Зі сцени «Баль костюмовий». 3. а) Леонард Фінері: Арія «Je respirare» (з року 1730); б) Secchi: «Lungi dal Caro Bene» з «Il pensiero», відспіває Марія Леваль. — Ш. 1. Гандель: «Сцена соловійв». 2. Массенет: Зі сцени «Scenes pittoresques» а) Арія балетова; б) Забава циганерії.

Ві вторник, дня 11. падолиста, «концерт симфонічний».

Телеграми.

Відень, 7. падолиста. Цісар прийняв вчора на авдієнції між іншими генерала Гальгочого, команданта-перемиского корпусу.

Берлін, 7. падолиста. Цісар Вільгельм під час свого побуту в Англії має стрітати ся з португійським королем Дон Карльосом. Між Ан-

глією, Німеччиною і Португалією має ся заключити якусь угоду.

Лисск, 7. падолиста. Перед трибуналом Союзу почала ся розправа проти чотирох Італійців, обжалованих о зраду стану, якої они мали допустити ся в твердині Мец. Розправа в тайна.

Кольон'я, 7. падолиста. Архиепископом кольоньським іменованій єпископ-суфраган Фішер.

Париж, 7. падолиста. Урядовий дневник оголошує розпорядженє міністерства війни, після якогого заборонено уживати тілесних кар в карних компаніях або в військових в'язницях.

— Глядаю лекції або канцелярийної писарки у Львові або на провінції. — Петро Калинюк, ученик Семінарії учит. у Львові (ул. Сикстуска ч. 2.).

Надіслане.

Спеціаліст недуг горла і грудий

Др. ЄВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітній лікар клінічний і заведеня лічничого, в Щавниці, ординує постійно у Львові, ул. Корняків ч. 1, II пов (Народній Дім).

11(4-2)

Льоси на сплати місячні з правом до виграних по лотерії перш і јати поручав банковий дім Шіц і Хаєс (Schütz і Chajes) у Львові пл. Марийскі ч. 7. Купно і продажі ефектів, льосів і монет. Виплата купонів. Безплатна ревізія льосів і ефектів. Проспекти висилає ся оплатно.

6(30—50)

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сєнішна

Найславнійша програма!

від 1. до 15. падолиста 1902.

При співучасті військової музики 30. п. п.

- 1) Марш.
- 2) Увертура (Реклямограф).
- 3) Miss Karola, жонглерка і еквілібристка.
- 4) Братя Tuark, олімпійські забави.
- 5) Gay Trio, комічні музикальні шліфарі.
- 6) Tachel, сплач.
- 7) William Latoure, пародія надсцени в мініјатурі. (Павза).
- 8) Орхестра.
- 9) Lola de la Suwa, комічна тресура пєів.
- 10) The Darfas, гімнастика у воздуху.
- 11) O. Pawel & Gev, гімнастика на потрійнім реку.
- 12) Американський біоскоп, з новою серією образів.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєне. В неділю і сьвята два представлєня. Шоєтниця High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльонари ул. Кароля Людвика ч. 9, у Львові

Начерни

Олекси Кузьми
I. том

можна набувати в Ставропільській Книгарні у Львові по ціні 2 К за гарно оправл примірник. (з почт. пересил о 45 сот. більше).

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

Львів, ринок ч. 10. (Дім «Просьвіти».)

є одиноким руским Товариством асекураційним.

Фонди «Дністра» з днем 31. грудня 1901.

Фонд резервоний	386 402 кор. 83 сот.	} разом 645.383 кор. 59 сот.
Резерва премій	205 227 " " "	
Резерва спеціальна	6 000 " " "	
Фонд емеритальний	47 753 " 76 "	

«Дністер» обезпечєє будинки як також збіже і пашу против шкід огневих. Всі три ВП. Ординарияти припоручили «Дністер» Всч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премій в «Дністрі» є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє

«Дністер» межі своїх членів яко звороти. В р. 1900. і 1901. вносить зворот 8%. Шкоди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени «Дністра» можуть без перешкоди затягати позички в Банку кравім і касах ошадности, бо каси ті приймають полієси «Дністра» при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечити через «Дністер» — капітали на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краківським Товариством, а з провізії від тих обезпечєнь відступає «Дністер» часть на рускі добродійні ціли.

Агенції передає «Дністер» радо селянам, господарям, особливо де нема «Дністра». Агенти заробили 349.486 кор. провізії.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».

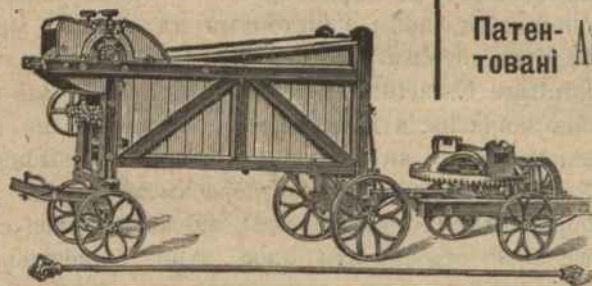
Від огню обезпечєніє ся тільки в «Дністрі».

На жите обезпечєніє ся тільки через «Дністер».

Признані за найлучші

Сталєві плуги 1-, 2-, 3- і 4скибові

Борони до лук та моху складові і діагональні. Валки Обручкові, гладкі і сталєві

СІВАРКИ „AGRICOLA“

Косярки до трав, конюшини і збіжа, граблі до громадженя сїна і збіжа і перевертачі до сїна.

Патентовані Апарати Діппа до овочів, ярин і т. п.

Праси до вин і овочів, ярин і т. д.

Млинки на овочі і ягоди.

Машини до толоченя винограду.

Патентовані „Молотільні“ оборотні і обручкові, ручні, кератові і парові; на керати від 1—6 коний

Самодільні патентовані Сикавки, „Сифонія“

до нищеня мшиць на виноградї, ріпаку та земної блошки.

Кітлові печи до переносеня. Парові машинки до паші

Найновіші млинки до чищеня збіжа.

Січкарні системи Гексла. Млинки до шротованя, та до краєня бураків.

Ручні праси до сїна та соломи

постійні і до переносеня як також всякі иньші господарскі машини.

виконують і доставляють після найновішої системи

RH. MAUFARTH & Co.

ц. і к. уприв. фабрика машин рільн., відливарня залїза і парова кузня. у Відни, III. Taborstrasse Nr. 71.

Заснована в 1872 р.

750 робітників.

Відзначена 490 золотими, срібними і бронзовими медалями на всіх більших виставах.

Вячерпуючі катальогі і численні письма з признанєм — даром. заступці і відпродавці пожадані.

Унтертеменауска фабрика виробів з глини

ІВАНА КНЯЗЯ ЛІХТЕНШТАЙНА

Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:

плити кафлєві і мозайкові, признані яко найліпшої якості, о річї й продукції 10 мільонів плит; дальше: камінні рури і поливані цєгли, рури до древоаня, фальцовані дахівки, поливані і неполливані плити стінні, дахівки цинковані. Ілюстровані цінінки даром і оплатно. Число робітників 700.

8(7—24)

драму в 4 актах Антона Крушельницького, можна замовляти у автора: Коломия, ул. Замкова 15.А, по ціні 2 К.

Артистку,

Вєйлякі
КУПОНИ
Вильосовані
цінні папері
виплачує без потрученя провізії або коптів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.